

УДК 657.633.5

А. П. Макаренко,

д. е. н., професор, професор кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0002-9576-928X

І. В. Ананьєва,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0001-6309-8509

DOI: 10.32702/2306-6792.2021.24.31

УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ, ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ І КОНТРОЛЮ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ПОЛІПШЕННЯ ЙОГО ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

A. Makarenko,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Accounting and Auditing,
Engineering Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University

I. Ananieva,

Master's student of the Department of Accounting and Auditing, Engineering
Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University

IMPROVING TAXATION, ACCOUNTING, TAX REPORTING AND CONTROL OF VALUE ADDED TAX TO IMPROVE TAX PLANNING AT THE ENTERPRISE

Доопрацьовування в частині вдосконалення робочих управлінських документів, щодо оподаткування ПДВ, допоможе підприємству в розрахунках суми ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету та в ефективному податковому плануванні.

Метою контролю податку на додану вартість є встановлення правильності: визначення податкового кредиту та податкового зобов'язання; складання та подачі декларації з ПДВ; розрахунку нарахування та сплати ПДВ до бюджету.

Завданнями проведення контролю податку на додану вартість є перевірка: відповідності ведення обліку чинному законодавству; правильності визначення податкового кредиту та податкового зобов'язання, правильності, повноти та своєчасності подачі декларації з ПДВ; повноти нарахування та своєчасності сплати ПДВ до бюджету.

У роботі запропоновано декілька управлінських документів, спрямованих на покращення визначення облікової суми податку з ПДВ. Для ефективного податкового планування ПДВ на підприємстві, запропоновані форми робочих таблиць з оподаткування ПДВ, а саме робочі таблиці з: перевірки податкового зобов'язання та податкового кредиту, обліку ПДВ, перевірки розрахунків ПДВ з бюджетом та складання податкової звітності. Запропоновані заходи контролю розрахунків з ПДВ для поліпшення податкового планування, які включають: анкету, загальний план та програму контролю, таблиці для полегшення обліку ПДВ на підприємстві. Вона надасть змогу охопити всі аспекти оподаткування та обліку податку на додану вартість на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку податку на додану вартість, вчасно виявити порушення, провести якісний контроль та поліпшити податкове планування підприємства.

Finalization in terms of improving the working administrative documents on VAT taxation will help the company in calculating the amount of VAT payable to the budget and in effective tax planning.

The purpose of the work is to improve taxation, accounting, control of value added tax to improve tax planning.

The purpose of the control of value added tax is to establish the correctness of the definition of the tax credit and tax liability, preparation and submission of VAT returns, calculation of accrual and payment of VAT to the budget.

The purpose of the article is to find ways to improve accounting, taxation, control of VAT calculations, tax reporting, as well as measures to improve its planning.

Properly organized accounting and tax accounting is one of the conditions for the normal functioning of the enterprise. The function of taxation is the formation of financial resources of the country. The main tasks of control of VAT calculations are to verify the correctness of the definition of the object of taxation in compliance with regulations, assess the correctness of tax assessment, timeliness of payment to the budget, accuracy and completeness of tax reflection in financial and tax reporting.

The task of auditing value added tax is to check: compliance with accounting legislation, to establish the correctness of determining the tax credit and tax liability, drawing up a VAT return, filing a VAT return, charging VAT to the budget, paying VAT to the budget.

The paper improves the taxation, accounting and control of value added tax to improve tax planning. For effective tax planning of VAT at the enterprise, the forms of worksheets on VAT taxation are offered, namely worksheets on: tax liability, tax credit, VAT calculations, VAT accounting. The proposed method of controlling value added tax to improve tax planning, which in contrast to the existing ones includes: questionnaire, general control plan, control program, working documents of the controller. The proposed control methodology will allow the controller to cover all aspects of taxation and accounting of value added tax in the enterprise, to investigate the correctness, timeliness, legality of reflection in the accounting of value added tax, timely identify violations, conduct quality controls and improve tax planning.

Ключові слова: оподаткування, облік, податкова звітність, контроль, податок на додану вартість, податкове планування.

Key words: support, benefit, benefit, control, donation, donation, plan.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Сьогодні відбуваються значні зміни в податковому й обліковому законодавстві, які регламентують питання обліку, оподаткування, контролю розрахунків за ПДВ та складання податкової звітності. Окрім того, існують численні недоліки й суперечливі питання щодо порядку визначення податкового кредиту й податкових зобов'язань, а також облікового відображення ПДВ, які в сукупності негативно позначаються на результатах діяльності суб'єктів господарювання, призводячи до значних фінансових втрат. Система оподаткування ПДВ підприємств в умовах сьогодення потребує розробки додаткових робочих управлінських документів, які б допомагали бухгалтерам правильно розраховувати суму ПДВ до сплати в бюджет або відшкодування ПДВ з бюджету підприємству та поліпшити складання податкової звітності. Проблеми в бухгалтерському обліку ПДВ виникають через порушення основного правила "першої події" — перерахованої передплати постачальникам за отримані матеріали (послуги) або отримання авансів на ра-

хунок підприємства від покупця за відвантаженою пізніше готову продукцію (надану послугу). Запропоновані форми додаткових документів на підприємстві мають забезпечити не тільки ретельне ведення обліку, правильне оподаткування, достовірний контроль розрахунків з ПДВ та складання звітності — декларації з ПДВ, але й ефективне податкове планування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Розгляду питань щодо особливостей обліку та методики контролю розрахунків з бюджетом за ПДВ сприяли роботи наступних вітчизняних та зарубіжних вчених: Бутинця Ф.Ф., Грішнєвої О.А., Дерев'яненко С.І., Кулаковської Л.П., Лишиленко О.В., Макаренка А.П., Подольської В.О., Яріш О.В., Давидова Г.М., Салиги С.Я. та багатьох інших. Попри доволі широке висвітлення вищезазначеної проблематики в науковій літературі, через наявність великої кількості дискусійних питань та зміни податкового законодавства питання методики оподаткування, обліку та контролю розра-

Таблиця 1. Тест оцінки контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ

№	Зміст питань	Відповідь		Примітка
		так	ні	
1	2	3	4	5
Характеристика підприємства				
1	Чи має підприємство статус платника ПДВ?			
2	Облік ПДВ на підприємстві ведеться автоматизовано?			
3	Чи здійснюється на підприємстві контроль за змінами в податковому законодавстві?			
4	Чи має підприємство пільги з ПДВ?			
За якими ставками ПДВ ведеться облік ПДВ:				
5	0%			
	7%			
	20%			
	14%			
	Без ПДВ			
6	Чи проводяться звірки розрахунків з ПДВ?			
Дані щодо обліку податкового кредиту				
7	Чи існують випадки повторного внесення у реєстр сум отриманих податкових накладних?			
8	Чи проводиться контроль за несвочасно отриманими податковими накладними?			
9	Чи відносяться суми ПДВ в вартості придбаних матеріалів, послуг та основних засобів до податкового кредиту?			
10	Чи ведеться реєстр отриманих податкових накладних?			
11	Чи перевіряється граничний строк реєстрації отриманих податкових накладних в ЄРПН?			
12	Чи відображаються в обліку результати перевірки податкового кредиту?			
На якому рахунку обліковується ПК?				
13	641			
	644			
	377			
Дані щодо обліку податкового кредиту				
14	Чи існують випадки повторної виписки податкового зобов'язання та реєстрації його в ЄРПН?		x	
15	Чи проводиться контроль за своєчасною реєстрацією ЄРПН виданих податкових накладних з дотриманням граничних термінів?	x		
16	Чи ведеться реєстр виданих податкових накладних?	x		
На якому рахунку обліковується ПЗ ?				
17	641	x		субрахунок 6415
	644		X	
	643	x		
	685		x	
18	Чи перевіряється виписка ПК та ПЗ на предмет відповідності першої події ?	x		
19	Чи існує розподіл ПДВ з подальшою випискою компенсуючих податкових накладних підприємству?	x		за ставкою 7% та 20%
20	Чи є посадова особа, яка несе відповідальність за достовірний облік ПДВ на підприємстві?	x		
21	За допомогою якої програми подається звітність з ПДВ?			
	Електронний кабінет «М.Е.Дос»	x		
22	За допомогою якої програми ведеться облік ПДВ на підприємстві?			
	1С інше	x		

Джерело: розроблено авторами.

хунків з бюджетом за ПДВ завжди будуть актуальними та потребуватимуть подальших досліджень.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є пошук шляхів удосконалення обліку, оподаткування, контролю розрахунків з ПДВ, складання податкової звітності, а також заходів щодо поліпшення його планування.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Правильно організований бухгалтерський та податковий облік є однією з умов нормального функціонування підприємства. Функцією оподаткування є формування фінансових ресурсів країни.

Основними завданнями контролю розрахунків з ПДВ є перевірка правильності визначення об'єкта оподаткування із дотриманням нормативного законодавства, оцінка правильності нарахування податку, своєчасності сплати його до бюджету, достовірності та повноти відображення податку в фінансовій та податковій звітності.

Тому нами запропоновано кілька удосконалень робочих документів — таблиць, які зменшать кількість порушень в обліку, допоможуть провести якісний контроль розрахунків з ПДВ, спростити складання податкової звітності та поліпшити податкове планування на підприємстві.

Для початку з метою виявлення слабких місць та оцінки системи бухгалтерського обліку на підприємстві нами пропонується провести тестування контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ на підприємстві (табл. 1).

Після проведеного тестування, збору та аналізу відповідей на анкетні запитання формується загальний план контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ на підприємстві, який наведено в таблиці 2.

Далі пропонується програма контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ на підприємстві, яка одночасно є інструкцією та засобом контролю якості проведення процедур (табл. 3).

Щоб не опинитися в ситуації, коли податкова накладна чи розрахунок коригування заблоковано, відповідальній особі необхідно завчасно перевірити їх

Таблиця 2. План контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ

Етап	Мета	Перелік процедур	Термін перевірки	Виконавець
1	2	3	4	5
Підготовчий (здійснення контрольних процедур до здійснення операцій, пов'язаних з нарахуванням та сплатою ПДВ)	Знайомство з бізнесом клієнта, оцінка системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку; планування аудиту розрахунків з бюджетом з ПДВ	Ознайомлення з діяльністю підприємства: опитування та тестування		
Основний (проводиться як під час нарахування та сплати ПДВ, так і після того, як вони відбулися)	Перевірка правильності відображення в обліку податкового кредиту; перевірка правильності визначення суми ПДВ згідно із застосованими цінами, кількістю та ставкою ПДВ та відображення в обліку податкового зобов'язання; перевірка арифметичних підсумків реєстрів виданих та отриманих податкових накладних	Перевірка документів від постачальника та записи в книзі придбань; перевірка видаткових документів та записи в книзі продажу; перевірка складання декларації з ПДВ; перевірка ведення обліку ПДВ; перевірка сальдо на початок та кінець періоду		
Заключний	Підготовка заключного висновку	Систематизація отриманої інформації		

Джерело: розроблено авторами.

на наявність ризиків. Один з яких — благонадійність контрагента. Якщо підприємством було прийнято рішення про співпрацю або

відмову в співпраці, то для таких контрагентів пропонується використання інформаційних таблиць 4, 5.

Таблиця 3. Програма контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ

№	Завдання	Перелік процедур	Критерії якості*	Метод перевірки	Код робочого документу	Період проведення	Виконавець
1	2	3	4	5	6	7	8
1 Перевірка нормативних документів							
	З'ясування статусу платника ПДВ	Перевірити наявність свідоцтва ПДВ та право нарахування ПДВ	А, Б, В	Фактичний	х		
	Встановлення наявності пільг	Перевірити наявність ліцензії та процентну ставку нарахування ПДВ					
2 Перевірка податкового кредиту							
	Переконатися в правильності внесення кількісних та грошових вимірників первинних документів при постачанні матеріалів або послуг	Перевірка вхідних документів від постачальника та записів у книзі придбання	А, Б, Г	Вибірковий, формальний, арифметичний	ПДВ-1		
3 Перевірка податкового зобов'язання							
	Переконатися в правильності розрахунків бази оподаткування та суми ПДВ у первинних документах на постачання покупцю	Перевірка видаткових документів покупцю та документів у записках книзі продажу	А, Г, Е	Вибірковий, арифметичний, наповненість	ПДВ-2		
4 Перевірка правильності податкового звіту							
	Впевнитись у правильності арифметичного нарахування підсумків реєстру виданих та реєстру прийнятих податкових накладних	Перевірка складання Декларації з ПДВ	А, Б, Г, Д, Е	Арифметичний, наповненість, фактичний, аналітичний	ПДВ-3 ПДВ-4		
	Визначити кінцевий залишок суми з ПДВ для розрахунку з бюджетом	Перевірка ведення обліку з ПДВ	А, Б, Г	Аналітичний			
Критерії якості контрольної перевірки: А – наявність, Б – В – права та зобов'язання, Г – повнота, Д – вимірювання, Е – оцінка вартості							

Джерело: розроблено авторами.

Таблиця 4. Реєстр контрагентів, яким відмовлено у співпраці

№	Назва контрагента	Статус підприємства	Система оподаткування	Причина відмови

Джерело: розроблено авторами.

Таблиця 5. Реєстр перевірених контрагентів

№	Назва контрагента	ПІН контрагента	Предмет співпраці	Примітки

Джерело: сформовано авторами.

Таблиця 6. Робочий документ з перевірки податкового кредиту

Період	Реєстр отриманих податкових накладних		2 розділ декларації з ПДВ		Відхилення (+/-)	Примітка
	20%	7%	20%	7%		

Джерело: розроблено авторами.

Таблиця 7. Субрахунки податкового кредиту для контролю за термінами та причинами неотриманих податкових накладних на підприємстві

Податковий кредит невідтверджений	Субрахунок	Назва субрахунку
	6443	Неотримані податкові накладні більше місяця
6444	Неотримані податкові накладні внаслідок блокування ДПС України	
6445	Неотримані податкові накладні більш 1095 календарних днів	

Джерело: розроблено авторами.

Таблиця 8. Робочий документ з перевірки податкового зобов'язання

Період	Реєстр виданих податкових накладних		1 розділ декларації з ПДВ, у т. ч. компенсуючі ПЗ		Відхилення (+/-)	Примітка
	20%	7%	20%	7%		

Джерело: розроблено авторами.

Таблиця 9. Характеристика субрахунків для обліку податкового зобов'язання

№	Назва	Характеристика
643	Податкове зобов'язання	Облік суми ПДВ з відвантаження товарів/послуг чи авансів отриманих
6431	Податкове зобов'язання підтвержене	Використовується у разі реєстрації податкової накладної в ЄРПН, пов'язаною з отриманим авансом
6432	Податкове зобов'язання невідтвержене	Використовується у разі блокування податкової накладної в ЄРПН

Джерело: складено авторами.

Таблиця 10. Реєстр податкових накладних, що розподіляються пропорційними частинами

Назва контрагента	Номер отриманої податкової накладної	Дата отриманої податкової накладної	Загальна сума			Суми, які підлягають оподаткуванню			Суми, звільнені від оподаткування			100% пільгове використання		
			загальна	без ПДВ	ПДВ	загальна	без ПДВ	ПДВ	загальна	без ПДВ	ПДВ	загальна	без ПДВ	ПДВ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Всього:														

Джерело: розроблено авторами.

Наступний етап контролю правильності розрахунків за ПДВ є найбільш трудомістким, тому що його завдання — це перевірка правильності визнання та відображення в системі бухгалтерського обліку податкового зобов'язання з ПДВ, податкового кредиту та розрахунків з бюджетом за звітний період.

Для того щоб перевірка достовірності податкового кредиту була більш раціональною пропонуємо використати документи наведені у таблицях 6, 7.

Для того щоб перевірка податкового зобов'язання була більш ретельною та виписка його здійснювалася у терміни, передбачені законо-

Таблиця 11. Диференціювання податкового зобов'язання за податковий період

період	Податкові зобов'язання за звітний період			
	Виписані ПЗ згідно з господарськими операціями	Відображення в обліку	Виписані ПЗ компенсаційні	Відображення в обліку
місяць	Суми ПДВ на відвантаження товарів/послуг	Дт 703 Кт 6415	застосування норм ст. 198.5 та ст. 199.1 ПКУ	Дт 949 Кт 6416 За ставками 20%
	Суми ПДВ на аванси отримані	Дт 643 Кт 6415		Дт 949 Кт 6417 За ставкою 7%

Джерело: розроблено авторами.

Таблиця 12. Зведений звіт з ПДВ – фактичний стан ПДВ

ПДВ	Рядок витягу («Витяг з системи електронного адміністрування ПДВ»)	За даними витягу («Витяг з системи електронного адміністрування ПДВ»)	Сума ПДВ зареєстрованого за вибраний період	Сума ПДВ по незареєстрованим «подіям» з розбивкою на граничний строк реєстрації		Всього	Сума ПДВ податкових накладних, по яким порушено строк реєстрації
				Період щодня (з 1 по 15)	Всього за період		
1	2	3	4	5	6	7	8
ПЗ	6						
ПК	3+4						
Загальна сума перевищення ПЗ	8						
Загальна сума поповнення електронного рахунку на поточну дату	5						
Сума на яку збільшується право реєстрації ПЗ	9						
Подано до бюджетного відшкодування	7						
Стан рахунку	1						
Сума, на яку дозволено зареєструвати ПЗ	2						
Сума на яку маємо право зареєструвати ПЗ наростаючим результатом	2+						
Сума, на яку маємо право реєструвати ПЗ наростаючим підсумком х 6 (з ПДВ)							

Джерело: розроблено авторами.

Таблиця 13. Відповідність нарахування та сплати ПДВ в бюджет

Період	Дані підприємства			Дані контролера			Відхилення			Примітки
	ПЗ	ПК	ПДВ до сплати	ПЗ	ПК	ПДВ до сплати	ПЗ	ПК	ПДВ до сплати	

Джерело: розроблено авторами.

давством України, варто використати робочі таблиці 8, 9.

Треба приділити увагу питанню — коли і як слід нараховувати компенсуючі податкові зобов'язання за п.п. 198.5 та 199.1 ПКУ.

З метою достовірного відображення пропорційного віднесення сум податку до податкового кредиту, згідно зі статтею 199 Розділу V Податкового кодексу України, буде доцільним використання даних, що наведені в таблиці 10.

Якщо підприємство застосовує різні ставки ПДВ у своєму обліку та нараховує компенсаційні податкові зобов'язання за результатами звітного податкового періоду, то пропо-

нується диференціювати податкові зобов'язання за змістом та ставками ПДВ із введенням наступних субрахунків:

— 6415 "Нарахування умовного продажу за ставкою 20%";

— 6416 "Нарахування умовного продажу за ставкою 7%"; відобразити кореспонденцію пропонується наступним способом (табл. 11).

Для поліпшення контролю над термінами реєстрації податкового кредиту та податкових зобов'язань в обліку ПДВ впродовж будь-якого податкового періоду пропонується використовувати таблицю 12.

Важливим завданням контролю розрахунків з ПДВ є переконання в тому, що сума

Таблиця 14. Бухгалтерський облік руху коштів на ПДВ-рахунку

Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
	Дт	Кт
1	2	3
Поповнення ПДВ-рахунку грошовими коштами (для сплати погоджених ПЗ)	314	311
Списання коштів з ПДВ-рахунку для сплати ПЗ за звітною декларацією, а також у рахунок погашення податкового боргу з ПДВ	641/ПДВ	314
Повернення надміру перерахованих коштів з ПДВ-рахунку на поточний рахунок (на підставі додатка Д4)	311	314
Повернення надміру сплачених ПЗ з бюджету на ПДВ-рахунок (на підставі заяви згідно зі ст. 43 ПКУ)	314	641/ПДВ

Джерело: складено авторами.

Таблиця 15. Аналіз даних підприємства щодо планування ПДВ

Період	Склад ПЗ, грн		Податкове навантаження %	Склад ПК, грн		Сплата податку у бюджет, грн	Різниця - + грн	
	база	ПДВ		база	ПДВ			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
місяць	1-15 число							
	16-30 число							
	Всього:							

Джерело: розроблено авторами.

ПДВ, яка підлягає до сплати в бюджет та зазначена в Декларації, розрахована правильно. Для допомоги в цьому завданні важлива таблиця 13.

З метою контролю ліміту на ПДВ-рахунку для реєстрації податкових зобов'язань на підприємстві та повернення таких коштів Казначейством на рахунок підприємства у випадку бюджетного відшкодування пропонується ввести рахунки та кореспонденцію, які наведені у таблиці 14.

В умовах сьогодення, податкове планування є одним із елементів управління фінансами підприємства і законним способом оптимізації податкового навантаження. З метою забезпечення оперативного контролю податкового планування ПДВ на підприємстві пропонується застосування робочої таблиці 15.

Отже, для ефективного розподілення коштів на підприємстві треба вести планування сум ПДВ для своєчасної сплати. Дотримання наведених правил може поліпшити контроль над фінансами підприємства в частині сплати ПДВ:

1) податкові платежі треба розраховувати завчасно;

2) податкове планування повинно бути підтверджено доказами, викладено у вигляді робочого документа та вбудовано в систему бюджетів;

3) обчислення дійсного показника податкового навантаження та порівняння його з запланованим.

Враховуюче розглянуте вище, доводимо, що застосування бухгалтерією запропонованих довідкових відомостей на підприємстві допоможе:

— забезпечити достовірність та законність здійснених господарських операцій щодо відображення сум ПДВ в обліку;

— визначити правильно об'єкт оподаткування, нарахувати податок з відповідною ставкою;

— здійснити внутрішній контроль розрахунків з ПДВ за рахунок конкретизації етапів його проведення та робочих таблиць;

— спростити складання досить складної податкової звітності;

— покращити фінансовий стан підприємства за рахунок збереження коштів через недопущення помилок у нарахуванні та сплаті ПДВ і, як наслідок, відсутність фінансових санкцій.

Література:

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Аудит: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2016.

2. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Організація і методика аудиту: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015.

3. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою. Економічний вісник університету. 2014. Вип. 22 (1). С. 85—95.

4. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки. Часопис економічних реформ. 2014. № 1. С. 26—32.

5. Меліхова Т.О., Бойко М.Ю. Розробка програми аудиту податку на додану вартість для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 1. С. 34—39.

6. Подмешальська Ю.В., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч. метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 400 с.

7. Меліхова Т.О., Федоров І.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства. *Агросвіт*. 2018. № 2. С. 63—70.

8. Шигун М.М., Уллубієва К.К. Методичний інструментарій внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ. *Вісник ХНУ*. 2012. С. 83. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_2_1/083-086.pdf.

9. Даценко Г.В., Сімакович М.В. Організація внутрішнього контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ на підприємстві. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=73244>

10. Бутинець Ф.Ф. Аудит: навч. посібник. Житомир: Рута. 2005. 512 с.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. And Chakalova, N. S. (2014), "Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security", *Ekonomichnyj visnyk universytetu*, vol. 22 (1), pp. 85—95.

4. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting — a tool for management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26—32.

5. Melikhova, T. and Boyko, M. (2017), "The audit development of the value added tax for improving the financial security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 34—39.

6. Podmeshal's'ka, Y.V. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters'kyu oblik: navch.&metod. posibnyk [Accounting: teaching method. manual]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

7. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection

of threats in the system of financial security management of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63—70.

8. Shyhun, M.M. and Ullubiieva, K.K. (2012), "Methodical tool for internal control of payments for VAT", *Visnyk KhNU*, available at: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_2_1/083-086.pdf (Accessed 10 Sept 2021).

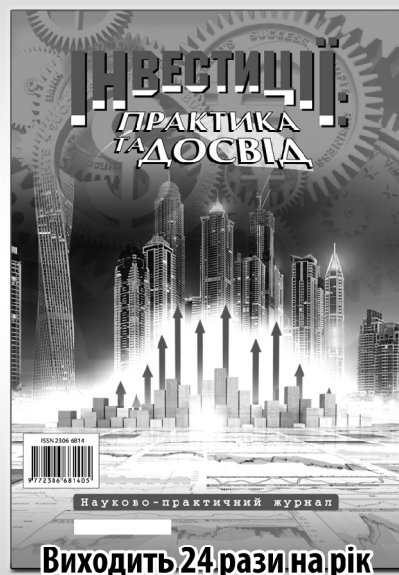
9. Datsenko, H.V. and Simakovych, M.V. (2014), "Organization of internal control over charging and payment of VAT at the enterprise", available at: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=73244> (Accessed 10 Sept 2021).

10. Butynets', F.F. (2005), *Audyt [Audit]*, Ruta, Zhytomyr, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 05.12.2021 р.

**ІНВЕСТИЦІЇ.
ПРАКТИКА
ТА ДОСВІД**

www.investplan.com.ua

Передплатний індекс: 23892

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292